

PRYMAS TYSIĄCLECIA, KARDYNAŁ STEFAN WYSZYŃSKI (1901–1981). ŻYCIE I NAUCZANIE

ZDJĘCIA
INFOGRAFIKI
MULTIMEDIA

Kraków – Warszawa 2021

1. Stefan Wyszyński z rodzicami i siostrami, Zuzela 1906. Od lewej Stanisława, matka Julianna z Janiną (na kolanach), ojciec Stanisław, Stefan i Anastazja/AIPSKW

2. Przyszły kardynał z matką Julianną, Zuzela 1906 / AIPN w Warszawie

3. Stefan Wyszyński z ojcem, Zuzela 1906 / AIPSKW

4. Stefan Wyszyński przed wyjazdem do gimnazjum w Warszawie, Andrzejewo 1912 /AIPSKW

5. Kleryk Stefan Wyszyński (stoi w środku) z kolegami z Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, 1921 / AIPSKW

6. Neoprezbiter Stefan Wyszyński, Włocławek 1924 /AIPSKW

*Ks. Stefan Wyszyński student
prawa kanonicznego na K.U.L.
Lublin 1925-28;*

4. Ksiądz Stefan Wyszyński – student prawa kanonicznego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, 1925–1928 / AIPSKW

8. Fotografia rodzinna: Wrocław, wakacje 1926. Od lewej stoją Janina, ks. Stefan Wyszyński i Stanisław; poniżej siedzą druga matka Eugenia z Godlewskich i ojciec Stanisław; klęczy przyrodnie rodzeństwo Julia i Tadeusz / AIPSKW

11. Ks. Stefan Wyszyński ze studentami KUL na Kasprowym Wierchu, 1937 /AIPSKW

12. Obiad po ślubie Marii i Jana Dzieduszyckich; Zarzecze, 20 VIII 1942 /AIPSKW

13. Ksiądz Stefan Wyszyński z nauczycielami i wychowankami ośrodka dla osób niewidomych w Laskach, lipiec 1943 /AIPSKW

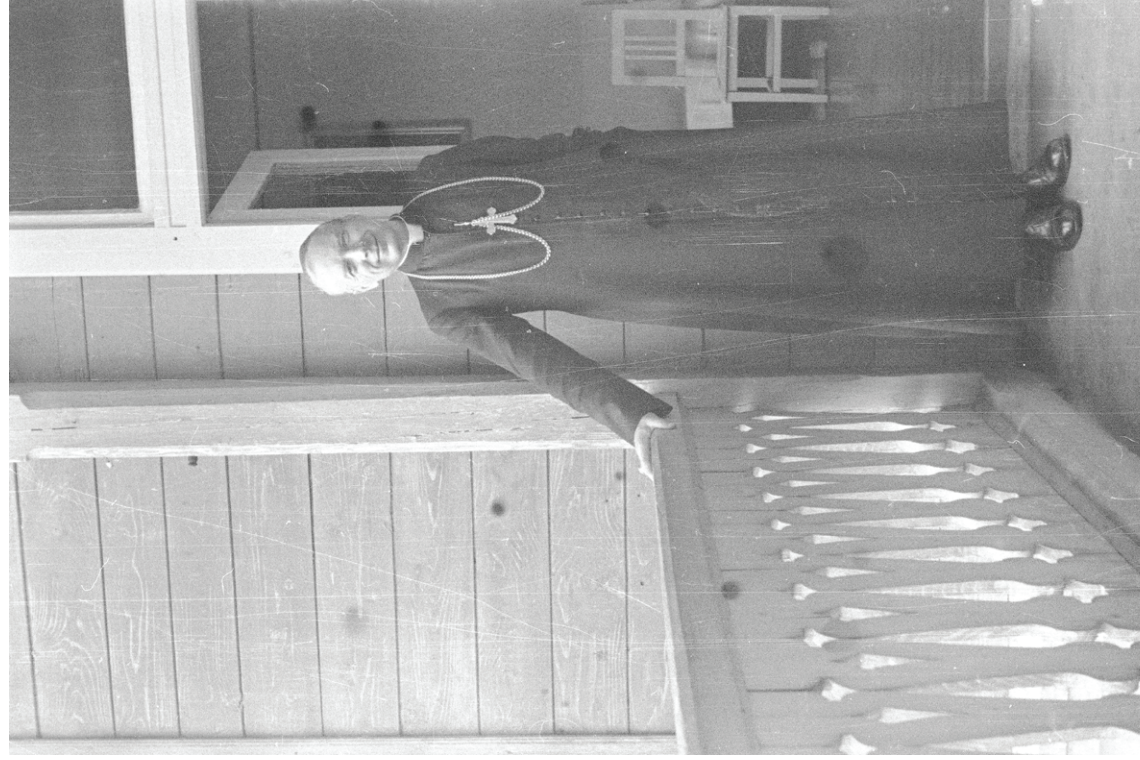
14. Biskup Stefan Wyszyński z matką Elżbietą Różą Czacką i Marią Okońską, Laski 1946 r. /AIPSKW

15. Biskup Stefan Wyszyński w gronie kapłanów, Lublin 1948 /AIPSKW

16. Jubileusz siedemsetlecia kanonizacji św. Stanisława biskupa, Kraków 1953 /AIPSKW

17. Prymas Stefan Wyszyński na werandzie klasztoru Siostr Nazaretanek, Komańcza 1956 /NAC

18. Prymas Polski kardynał Stefan Wyszyński przy biurku w swoim pokoju w domu Siostr Nazaretanek, 1956 /NAC

19. Prymas Wyszyński w okresie internowania w Komańczy, 1956 /AIPSKW

20. Pusty fotel podczas złożenia jasnogórskich ślubowań – symbol nieobecnego prymasa Polński, Jasna Góra 1956 /AIPSKW

21. Patriarcha Wenecji kard. Angelo Roncalli (późniejszy papież Jan XXIII) wraz z kard. Stefanem Wyszyńskim, 1957 /AIPSKW

22. Kard. Stefan Wyszyński z papieżem Janem XXIII, Watykan /AIPN w Warszawie

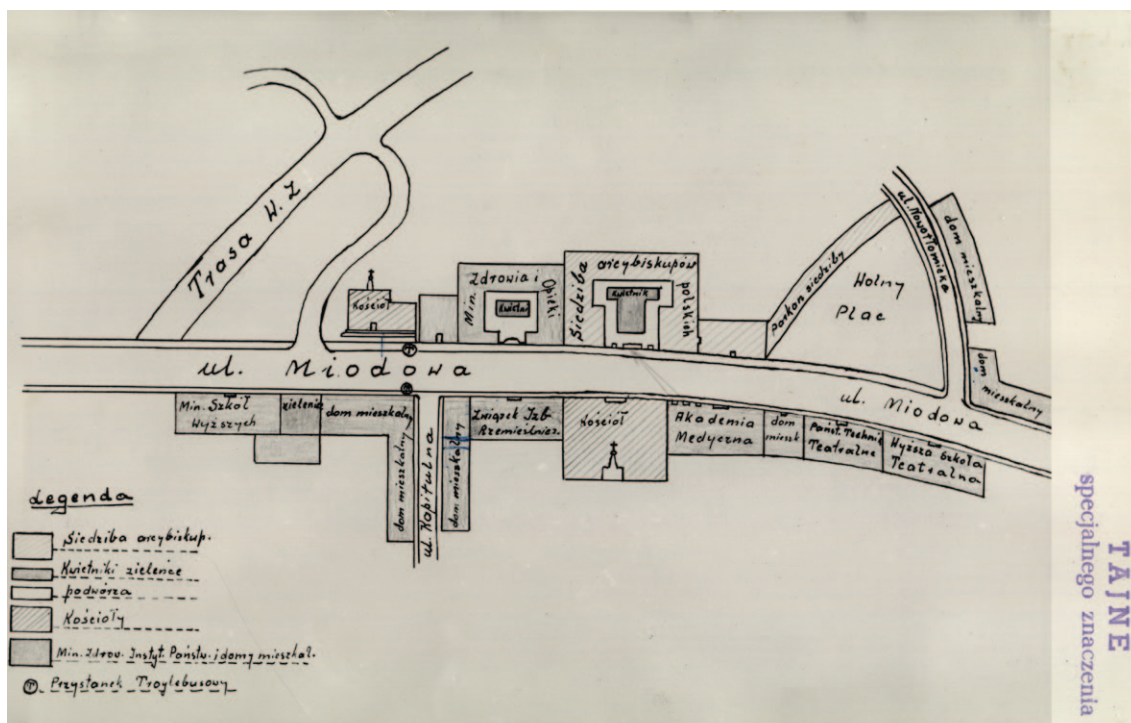
23. Prymas Polski kardynał Stefan Wyszyński podczas rozmowy z dziećmi, wczesne lata sześćdziesiąte /NAC

24. Prymas Stefan Wyszyński na łonie przyrody, Warszawa 1961 / AIPSKW

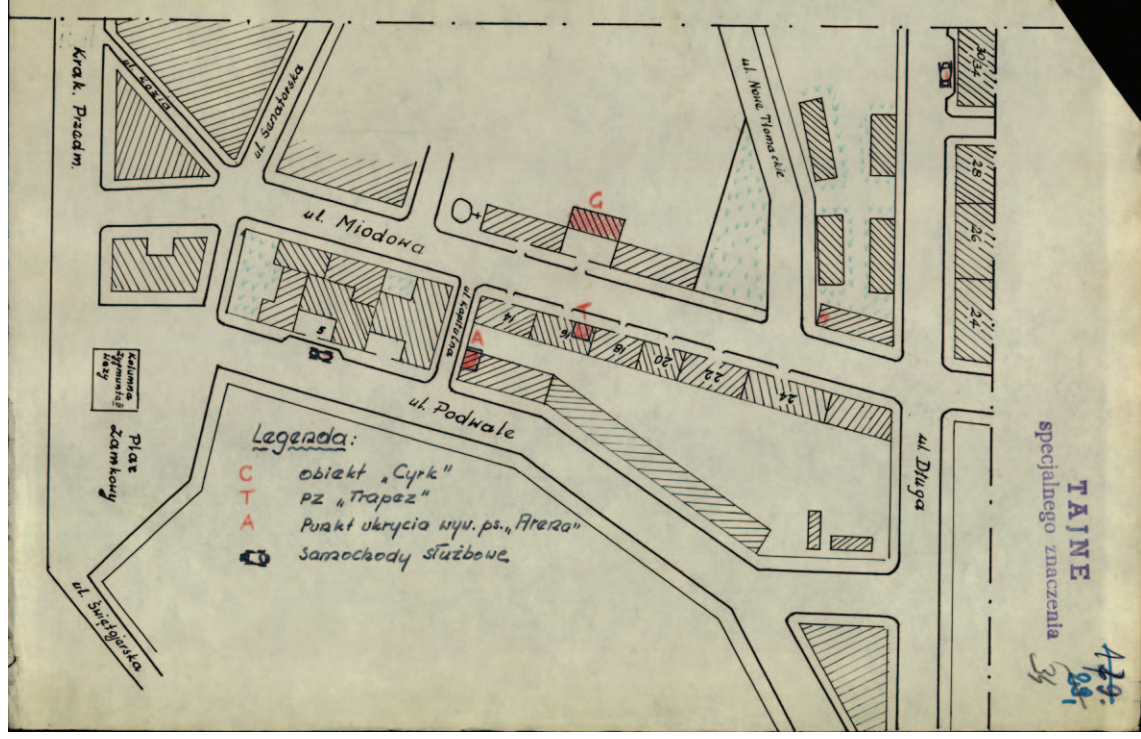
25. Audyencja prymasa Stefana Wyszyńskiego i biskupów polskich u papieża Jana XXIII, Watykan 1962 /AIPSKW

26. Plan rozmieszczenia obiektów sąsiadujących z rezydencją arcybiskupów warszawskich przy ul. Miodowej, sporządzony przez funkcjonariuszy SB w celu doboru miejsc umożliwiających im prowadzenie inwigilacji m.in. osób zamieszkałych i pracujących w rezydencji, 1962 /AIPN w Warszawie

27. Zdjęcie legitymacyjne kard. Stefana Wyszyńskiego, załączone do dokumentacji Służby Bezpieczeństwa z 1963 r. /AIPN

28. Plan rozmieszczenia punktu zakrytego krypt. „Trapez” oraz punktu ukrycia wywiadów krypt. „Areny”, wykorzystywanych przez funkcjonariuszy SB do prowadzenia obserwacji rezydencji arcybiskupów warszawskich, 1964 /AIPN w Warszawie

29. Uroczystości milenijne na Jasnej Górze. Pusty fotel symbolizujący nieobecnego papieża Pawła VI, Jasna Góra 1966 /AIPSKW

30. Wierni podczas uroczystości milenijnych na Jasnej Górze, 3 V 1966 /NAC

31. Przeor Jasnej Góry o. Teofil Krauze podaje ks. kard. Stefanowi Wyszyńskiemu korony papieskie, 3 V 1966 /NAC

32. Obchody Sacrum Poloniae Millennium w Warszawie, kościół św. Stanisława Kostki, 1966 /AIPSKW

33. Uroczystości milenijne na Skałce. Przemówienie prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego, 8 V 1966 /NAC

34. Powitanie prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego przez duchowieństwo i mieszkańców Warszawy, 22 VI 1966 / NAC

35. Kard. Stefan Wyszyński z papieżem Pawłem VI, Watykan / AIPN w Warszawie

36. Z kardynałem Karolem Wojtyłą w czasie uroczystości ku czci Najświętszej Maryi Panny JasnoGórskiej, Jasna Góra 1967 / AIPSKW

37. Msza święta w pierwszej rocznicę uroczystości milenijnych na Jasnej Górze w Częstochowie. Na pierwszym planie abp Karol Wojtyła i prymas Stefan Wyszyński, 3 V 1967 /AIPN

38. Kard. Wyszyński z rodziną. Od lewej stoją: ks. Włodzimierz Sułek, Zdzisław Sułek, NN, Danuta Sułek, kard. Wyszyński, Tadeusz Wyszyński, Michalina Sułek i Stefan Jurkiewicz. Od lewej siedzą: Janina Jurkiewicz, Anastazja Sułek, Stanisław Wyszyński, Stanisława Jarosz. Rezydencja arcybiskupów warszawskich, Warszawa, ul. Miodowa 17/19, 8 V 1967 /AIPN w Warszawie

39. Kard. Stefan Wyszyński podczas uroczystości koronacji Obrazu Matki Bożej w Świętej Lipce, 11 VIII 1968 /AIPN w Warszawie

40. Kard. Stefan Wyszyński podczas uroczystości na Jasnej Górze, 3 V 1970 /AIPNP

41. Wakacje na Bachledówce w klasztorze oo. Paulinów, 1970 /AIPSKW

42. Na urlopie. Kard. Wyszyńskiemu w czasie spaceru towarzyszą członkinie Instytutu Pomocnic Maryi Jasnogórskiej Wspomożycielki Kościoła oraz bp Bronisław Dąbrowski FDP i ks. Alojzy Orszulik; Bachledówka, lipiec 1971 /AIPN w Warszawie

43. Obrady Konferencji Episkopatu Polski, Warszawa 1971 /AIPN w Warszawie

44. Uroczystości z udziałem papieża Pawła VI, Watykan 1971 / AIPSKW

45. Kard. Stefan Wyszyński w czasie urlopu; Bachledówka, lipiec 1972 /AIPN w Warszawie

46. Z ks. Jerzym Popieluszką (drugi z lewej) podczas uroczystości święceń kapłańskich, 1972. /Ośrodek KARTA

47. Spotkanie prymasa Stefana Wyszyńskiego i kardynała Karola Wojtyły z góralami na Bachledówce, 1973 / AIPSKW

48. Prymas Polski wręcza papieżowi Pawłowi VI różaniec z korali, które zdobyły słynący cudami obraz jasnogórski Matki Bożej Królowej Polski /AIPSKW

49. Powitanie kard. Stefana Wyszyńskiego po powrocie z Rzymu. Dworzec Gdański w Warszawie, 12 XII 1973 /AIPN w Warszawie

50. Uroczystość poświęcenia przez kard. Stefana Wyszyńskiego kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej k. Grójca, 17 VIII 1974 /zbiory ks. Czesława Sadłowskiego.

51. Kazanie do wiernych podczas poświęcenia kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej k. Grójca, 17 VIII 1974
/zbiory ks. Czesława Sadłowskiego

52. Obrady Konferencji Episkopatu Polski, Warszawa, ul. Miodowa 17/19 /AIPN w Warszawie

53. Kard. Stefan Wyszyński z o. Jerzym Tomzińskim OSPPE i o. Teofilem Krauze OSPPE w otoczeniu członkiń Instytutu Pomocnic Marii Jasnogórskiej Wspomożycielki Kościoła /AIPN w Warszawie

54. Kard. Stefan Wyszyński w otoczeniu członkiń Instytutu Pomocnic Marii Jasnogórskiej Wspomożycielki Kościoła, m.in. Janiny Michalskiej i Marii Okońskiej / AIPN w Warszawie

55. Na urlopie. W czasie wycieczki kard. Wyszynskiemu towarzyszą (od lewej):
o. Jerzy Tomziński OSPPE, kard. Karol Wojtyła, ks. Andrzej Maria Deskur
/AIPN w Warszawie

56. Kard. Stefan Wyszyński podczas pracy, za nim stoi Maria Okońska. Rezydencja
arcybiskupów warszawskich, Warszawa, ul. Miodowa 17/19 /AIPN w Warszawie

57. Rozpoczęcie peregrynacji kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w archidiecezji poznańskiej z udziałem prymasa Stefana Wyszyńskiego i kard. Karola Wojtyły, Ostrów Wielkopolski 1976 /AIPSKW

58. Oficjalna wizyta I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka w Watykanie. Spotkanie Edwarda Gierka z prymasem Polski kardynałem Stefanem Wyszyńskim w ambasadzie PRL w Rzymie. W głębi sekretarz KC PZPR Stanisław Kania, Rzym 29.11.1977. /PAP/Andrzej Kossobudzki

59. Homagium złożone przez Prymasa Tysiąclecia papieżowi Janowi Pawłowi II, Watykan 1978 /AIPSKW

60. Kard. Stefan Wyszyński z papieżem Janem Pawłem II, Watykan / AIPN w Warszawie

61. Kard. Stefan Wyszyński w trakcie przywitania przez władze państwowe i wojskowe papieża Jana Pawła II podczas jego pierwszej pielgrzymki do Polski; Warszawa, 2 VI 1979 /AIPN

62. W czasie pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski, Warszawa 1979 /AIPSKW

63. Z przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechem Wałęsą. /Ośrodek KARTA

64. Uroczystości pogrzebowe, msze i modlitwy w intencji zmarłego prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego,
Warszawa 31 V 1981 /AIPN

65. Zdjęcie portretowe kardynała Stefana Wyszyńskiego w szatach liturgicznych z pastorałem umieszczone na trumnie /AIPN

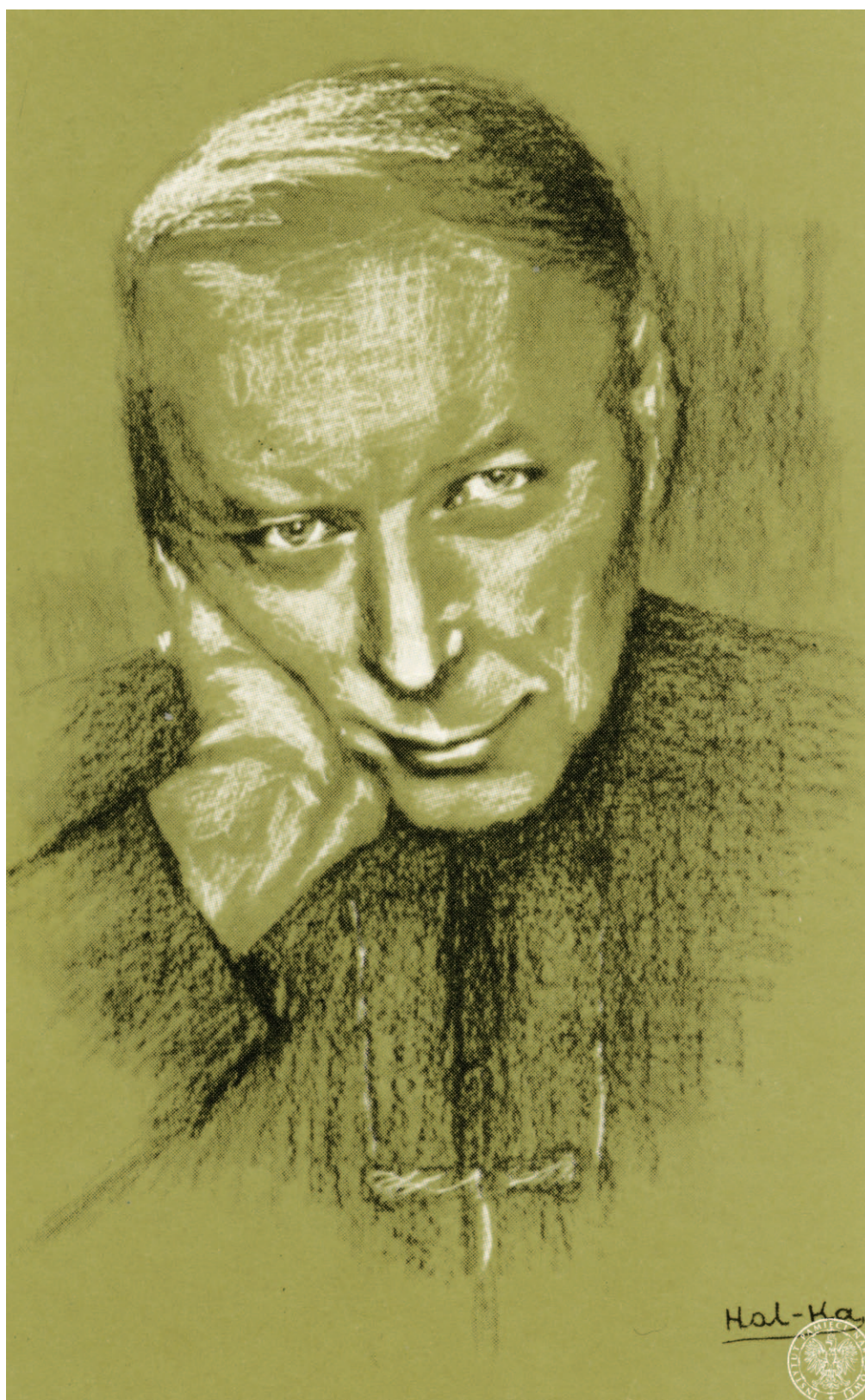

66. Biskupi i arcybiskupi nad trumną prymasa Wyszyńskiego w czasie uroczystości w Pałacu Arcybiskupów Warszawskich; Warszawa, 28 V 1981 / AIPN

67. Na pierwszym planie prymas kardynał Stefan Wyszyński i biskup Karol Wojtyła. Miniatura zdjęcia na karcie upamiętniającej uroczystości pogrzebowe prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego; Warszawa, 31 V 1981 / AIPN

68. Okolicznościowe karty pocztowe z wizerunkiem prymasa Stefana Wyszyńskiego /AIPN

69. Okolicznościowe karty pocztowe z wizerunkiem prymasa Stefana Wyszyńskiego /AIPN

70. Zdjęcie portretowe prymasa Stefana Wyszyńskiego w stroju liturgicznym /AIPN

Stefan Wyszyński prymas Polski – duchowny

Stefan Wyszyński prymas Polski

(ur. 3 sierpnia 1901 r. w Zuzeli, zm. 28 maja 1981 r. w Warszawie)

KAPŁAŃSTWO

Od 1920 r. kształcił się w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. 3 sierpnia 1924 r. z rąk bp. Wojciecha Owczarka przyjął święcenia kapłańskie. W latach 1925–1929 kontynuował naukę na Wydziale Prawa Kanonicznego oraz Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL. W 1929 r. uzyskał doktorat z prawa kanonicznego. Rok później został profesorem prawa kanonicznego i socjologii w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. Działal też w redakcji „Ateneum Kapłańskiego” (od 1932 r. pełnił funkcję redaktora naczelnego), a także na Uniwersytecie Robotniczym i w sodalitacji mariańskiej.

BISKUPSTWO

W 1945 r. został rektorem seminarium, a także redaktorem czasopisma „Ład Boży”. W 1946 r. papież Pius XII mianował go biskupem ordynariuszem diecezji lubelskiej. Sakrę biskupią przyjął na Jasnej Górze 12 maja 1946 r. z rąk prymasa Augusta Hlonda. Jako dewizę przyjął hasło Soli Deo (Jedynemu Bogu).

PRYMASOSTWO

Dwa lata później, po śmierci kardynała Hlonda, został podniesiony do godności arcybiskupa metropolity warszawsko-gnieźnieńskiego, prymasa Polski, a 12 stycznia 1953 r. został wyniesiony przez papieża Piusa XII do godności kardynała (nie mógł odebrać osobiście kapelusza kardynalskiego, gdyż władze komunistyczne odmówiły mu wydania paszportu).

Stefan Wyszyński prymas Polski – patriota

WOJNA

Po kampanii wrześniowej musiał ukrywać się przed Gestapo ze względu na swoje przedwojenne publikacje, w których zdecydowanie przeciwstawiał się nazizmowi. Podczas powstania warszawskiego był kapelanem zgrupowania AK „Kampinos”.

Znany pod pseudonimem „Radwan III”.

Po zakończeniu wojny powrócił do Włocławka, gdzie zaangażował się w prace nad ponownym otwarciem seminarium.

PRL

14 kwietnia 1950 r. prymas Wyszyński jako głowa polskiego Kościoła zawarł porozumienie z władzami PRL. W zamian za potępienie wciąż walczących oddziałów partyzanckich oraz uznanie nowej granicy zachodniej uzyskał zgodę m.in. na naukę religii w szkołach i działalność KUL.

INTERNOWANIE

25 września 1953 r. prymas został aresztowany i wywieziony z Warszawy. Do jesieni 1956 r. był więziony kolejno w Rywałdzie, Stoczku, Prudniku Śląskim, Komańczy.

Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego powstały podczas pobytu w Komańczy.

Tekst ślubów został odczytany przez bp. Michała Klepacza 26 sierpnia 1956 r. na Jasnej Górze.

ROLA W KONFLIKCIE POLITYCZNYM

Wobec napiętej sytuacji polityczno-społecznej w naszym kraju prymas Wyszyński podejmował starania mające na celu łagodzenie konfliktów na linii rząd-opozycja. W latach 1980-1981 pełnił rolę pośrednika w negocjacjach pomiędzy władzą a „Solidarnością”.

Stefan Wyszyński prymas Polski – wizjoner

WIELKA NOWENNA

Po odzyskaniu wolności Prymas w latach 1957–1966 prowadził Wielką Nowennę, która miała przygotować naród na obchody Tysiąclecia Chrztu Polski. Nowenna zakończyła się 3 maja 1966 r. Aktem Oddania Narodu Matce Bożej za wolność Kościoła w Polsce i na świecie. Kardynał Wyszyński był też jednym z inicjatorów słynnego orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich, co spotkało się z ostrą reakcją władz komunistycznych. Pozostawał aktywnym uczestnikiem obrad Soboru Watykańskiego II, podczas którego złożył na ręce papieża Pawła VI memoriał Episkopatu Polski w sprawie ogłoszenia Maryi Matką Kościoła. Prośba ta została spełniona 21 listopada 1964 r.

ŚMIERĆ

Prymas Polski Stefan kardynał Wyszyński zmarł 28 maja 1981 r. w Warszawie, w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Miał prawie 80 lat, z których 57 przeżył jako kapłan. Trumna z jego ciałem spoczęła w podziemiach katedry św. Jana w Warszawie, a pogrzeb stał się wielką manifestacją narodową.

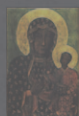
OSIĄGNIĘCIA

Przez dziesięciolecia swojej posługi prymas Wyszyński zdołał przeprowadzić polski Kościół przez niezwykle trudne lata komunizmu. Najlepszym świadectwem szacunku, na jaki zasługuje ta niezwykła postać jest hołd, jaki oddał jej Jan Paweł II podczas inauguracji swojego pontyfikatu, 22 października 1978 r.:

Nie byłoby na stolicy tego Papieża – Polaka (...) gdyby nie była Twojej wiary nie cofającej się przed więzieniem i cierpieniem, Twojej heroicznej nadziei, Twojego zawierzenia bez reszty Matce Kościoła, gdyby nie było Jasnej Góry i tego całego okresu dziejów Kościoła w Ojczyźnie naszej, który jest związany z Twoim biskupim i prymasowskim posługiwaniem.

herb kardynała Wyszyńskiego

- 1 – Matka Boża Częstochowska
- 2 – herb archidiecezji gnieźnieńskiej
- 3 – herb archidiecezji warszawskiej

SOLI DEO

Stefan Wyszyński Prymas Polski

3 VIII 1901 – 28 V 1981

JEDYNYMU BOGU

KALENDARIUM

- 3 VIII 1901** urodzony w Zuzeli nad Bugiem
- 1920** początek kształcenia w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku
- 3 VIII 1924** święcenia kapłańskie z rąk bp. Wojciecha Owczarka
- 1925-1929** studia na Wydziale Prawa Kanonicznego oraz Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL.
- 1929** stopień doktora prawa kanonicznego
- 1931-1939** profesor prawa kanonicznego i socjologii w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku
- 1932** redaktor naczelny "Ateneum Kapłańskiego"

- X 1939** ukrywał się przed Gestapo
- 1 VIII – 2 X 1944** kapelan AK „Kampinosz”
- IX 1945** starania o ponowne otwarcie seminarium we Włocławku
- 1945** rektor seminarium, redaktor czasopisma „Ład Boży”

- 1946** biskup ordynariusz diecezji lubelskiej (mianowany przez papieża Piusa XII)
- 12 V 1946** sakra biskupia (przyjęta z rąk prymasa Augusta Hlonda)
- 1948** arcybiskup metropolita warszawsko-gnieźnieński, prymas Polski
- 12 I 1953** wyniesiony przez papieża Piusa XII do godności kardynała

- 25 IX 1953** aresztowanie Prymasa
- 25 IX – 28 X 1956** internowany kolejno w: Rywałdzie, Stoczku Warmińskim, Prudniku Śląskim oraz Komańczy
- 26 VIII 1956** odczytanie przez bp. Michała Klepacza w Częstochowie Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego

- 1957-1966** Wielka Nowenna
- 3 V 1966** Akt Oddania Narodu Polskiego Matce Bożej, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski
- 1974-1976** cykl Kazań Świętokrzyskich
- 1980-1981** rola pośrednika w negocjacjach pomiędzy władzą a „Solidarnością”
- 28 V 1981** śmierć Prymasa (spoczął w katedrze św. Jana w Warszawie)

57 lat
KAPŁAŃSTWA

33 lata
PRYMASOSTWA

Nie byłoby na stolicy tego Papieża – Polaka (...) gdyby nie było Twojej wiary nie cofającej się przed więzieniem i cierpieniem, Twojej heroicznej nadziei, Twojego zawierzenia bez reszty Matce Kościoła, gdyby nie było Jasnej Góry i tego całego okresu dziejów Kościoła w Ojczyźnie naszej, który jest związany z Twoim biskupim i prymasowskim posługiwaniem.

Jan Paweł II, 22 X 1978

Miejsca związane z Prymasem Stefanem Wyszyńskim

Miejsca związane z Prymasem Stefanem Wyszyńskim

Zuzela: narodziny, chrzest, dzieciństwo (1901–1910)

Andrzejewo: 1910–1912 – uczęszczał do trzeciej klasy szkoły podstawowej, w kościele św. Bartłomieja w maju 1911 r. przystąpił do pierwszej komunii świętej, a w roku 1913 do sakramentu bierzmowania.

Warszawa: 1912–1915 był uczniem gimnazjum Wojciecha Górskiego. Od 1948 abp metropolita gnieźnieński i warszawski.

Łomża: 1915–1917 uczęszczał do Prywatnej Siedmioklasowej Szkoły Handlowej Męskiej.

Włocławek: 1917–1920 uczył się w liceum im. Piusa X (Niższe Seminarium Duchowne). W latach 1920–1924 był klerikiem Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, tam też przyjął święcenia kapłańskie. 1931–1939 profesor prawa kanonicznego, socjologii i katolickiej nauki społecznej Kościoła w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. 1945–1946 rektor seminarium, od 1946 kanonik gremialny Włocławskiej Kapituły Katedralnej.

Lublin: 1925–1929 student Wydziału Prawa Kanonicznego oraz Wydziału Prawa i Nauk Ekonomiczno-Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. 1946–1948 biskup lubelski.

Wrociszew: do lipca 1940 r. ukrywał się tam przed Gestapo. Później wielokrotnie odwiedzał ojca – organistę w tamtejszym kościele, pochowanego na miejscowym cmentarzu.

Koziówka: pałac Zamoyskich, pełnił obowiązki kapelana do końca sierpnia 1941 r.

Zakopane: wrzesień – październik 1941. Mieszkał w klasztorze Sióstr Urszulanek na Jaszczurówce.

Laski: 1942–1945, kapelan Zakładu dla Niewidomych. Działał pod pseudonimem „Siostra Cecylia”. W czasie powstania warszawskiego pełnił funkcję kapelana okręgu wojskowego Żoliborz-Kampinos i używał pseudonimu „Radwan III”. Kapelan szpitala powstańczego w Laskach. Po wojnie, już jako prymas Polski, odpoczywał i pracował na terenie Zakładu położonego w Puszczy Kampinoskiej.

Gniezno: abp gnieźnieński i warszawski 1948–1981, prymas Polski.

Jasna Góra: Śluby Narodu, uroczystości Millennium, 1966.

Warszawa-Choszczówka: siedziba Instytutu Prymasowskiego, od końca lat sześćdziesiątych miejsce odpoczynku kardynała Wyszyńskiego.

Intermowanie:

Rywałd: 25 września 1953 – 12 października 1953,

Stoczek Klasztorny: 12 października 1953 – 6 października 1954,

Prudnik: 6 października 1954 – 29 października 1955,

Komańcza: 29 października 1955 – 28 października 1956.

Miejsca internowania prymasa Stefana Wyszyńskiego

